MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
UNIVERSITATEA VALAHIA DIN TÂRGOVIŞTE
IOSUD – ŞCOALA DOCTORALĂ DE ŞTIINŢE ECONOMICE ŞI UMANISTE
Domeniul: ISTORIE

CRAIOVA ÎN ANII CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

CONDUCATOR DE DOCTORAT:
Prof.univ. dr. GHEORGHE SBÂRNĂ

DOCTORAND:
MIHAELA DIHORU (DUDU)

Târgovişte
2016

CUPRINS

INTRODUCERE

CAPITOLUL I

CRAIOVA ÎN PRIMII ANI AI CELUI DE-AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

I.1. Coordonate economico-demografice

I.2. Evoluția edilitar- urbanistică a Craiovei (1939 -1941)

I.3. Instituţii noi pentru funcţiile oraşului Craiova de centru polarizator al zonei Olteniei

I.4. Schimbările de regim reflectate în conducerea administrației Craiovei

I.5. Frământările sociale ale locuitorilor oraşului Craiova pe fondul unei expectative de război

I.6. Trupele germane în Craiova

I.7. Refugiul polonezilor la Craiova

I.8. Refugiul basarabenilor şi bucovinenilor la Craiova

I.9. Tratatul de la Craiova; refugierea românilor din Cadrilater

I.10. Dictatul de la Viena; refugiații români din nordul Ardealului

CAPITOLUL II

SITUAŢIA CRAIOVEI ÎN TIMPUL CAMPANIEI DIN RĂSĂRIT

II.1. Măsuri de siguranţă adoptate de autorităţile craiovene odată cu intrarea României în cel de Al Doilea război mondial

II.2. Starea economiei craiovene în timpul campaniei antisovietice

II.3. Evoluţia edilitar-urbanistică a Craiovei (1942 – 1944)

II.4. Evreii din Craiova

II.5. Starea de spirit a populaţiei craiovene

II.6. Învăţământul şi cultura în anii războiului

II.7. Bombardamentele anglo –americanilor peste zona Craiovei

II.8. Militari craioveni în al doilea război mondial

CAPITOLUL III

SITUAŢIA CRAIOVEI ÎN TIMPUL CAMPANIEI ANTIHITLERISTE

III.1. Eliberarea Craiovei prin eliminarea prezenţei armatei germane între 23 şi 31 august 1944

III.2. Trupele sovietice în Craiova

III.3. Speranţe pentru revenirea la o democraţiei normală

III.4. Cenzura sovietică zisă a Comisiei Aliate de Control

III.5. Cucerirea Prefecturii judeţului Dolj: 24 februarie 1945

III.6.Craiova la sfârșitul celui de-Al Doilea război mondial. Teroarea comunistă

CONCLUZII

SURSE DOCUMENTARE ŞI BIBLIOGRAFICE

ANEXE

Cuvinte cheie: Craiova, Al Doilea Război Mondial, dezvolare economică, refugiați, rechiziții, polonezi, cenzura sovietică

REZUMAT

Perioada celui de-al Doilea Război Mondial (1939–1945) reprezintă, incontestabil, „epoca sau problema” cel mai intens studiată în istoriografia contemporană universală, comparativ cu oricare alte perioade sau aspecte ale trecutului umanității. Subiecte precum declanșarea războiului, desfășurarea acestuia, consecințele lui, diversele aspecte militare sau politico-diplomatice, efectele economice, sociale, religioase, demografice e.t.c. sunt doar câteva dintre temele abordate în istoriografia națională și internațională.

Deși în istoriografia românească, perioada supusă cercetării noastre a fost analizată, pe larg, din perspectiva istoriei locale, considerăm că au fost abordate numai anumite aspecte ale celui de-al Doilea Război Mondial, iar acestea au exacerbat rolul Partidului Comunist şi al clasei muncitoare, datorită conjuncturii politice. Evidențierea rolului pe care orașul Craiova l-a jucat în cadrul Olteniei, în intervalul de timp 1939-1945 a constituit și constituie o preocupare constantă a cercetătorilor, istoricilor, și nu numai.

Considerăm că, cercetarea unei astfel de teme de istorie locală, se impune a fi abordată din următoarele motive: abordarea tangenţială a subiectului în istoriografie şi importanţa deosebită a oraşului Craiova, din punct de vedere economic şi strategic.

Teza de doctorat *Craiova în timpul celui de-al Doilea Război Mondial* este structurată astfel: studiu introductiv şi trei capitole. În *Studiu introductiv* am demonstrat că numărul lucrărilor referitoare la Craiova în timpul celei de a doua mari conflagraţii mondiale este foarte mic, multe dintre ele abordând doar tangențial diverse aspecte ale perioadei studiate. Drept urmare, teza se bazează pe cercetarea de arhivă și pe studiul presei. Dintre sursele arhivistice de prim rang, citite și conspectate cu intensă curiozitate amintesc următoarele fonduri: *Primăria Municipiului Craiova, Prefecturii Judeţului Dolj, Chestura Poliției Craiova, Rezidența Regală a Ţinutului Olt, Inspectoratul Muncii Craiova, Legiunea de Jandarmi Dolj, Colecţia Studii. Articole. Monografii (sec. XIX-sec. XX).*Considerăm că, introducem, cu această ocazie în circuitul istoriografic date și observații inedite privind evoluția localității în anii 1939-1945 sub aspect politic, militar, economic, cultural și edilitar.

În primul capitol al tezei, intitulat *Craiova în primii ani ai celui de-al Doilea Război Mondial*, pe baza informaţiilor oferite de documentele inedite am încercat să ofer o imagine cât mai apropiată de adevărul istoric, a situaţiei Craiovei în anii 1939 și 1940.

Din punct de vedere economic, la sfârşitul perioadei interbelice Craiova era un important centru comercial şi bancar al României, dar cu o industrie slab dezvoltată, fărâmiţată, dominată de atelierele simple, lipsită de ramurile de bază: construcţia de maşini, electrotehnică, chimică, electrică, cu mult sub nivelul cerinţelor economiei judeţului şi zonei Olteniei.

Astfel, în anul 1939, în Craiova existau numai şapte întreprinderi cu peste 100 de lucrători, şi anume: Fabrica de postav „Oltenia", „Scrisul Românesc", Fabrica de paste făinoase „Concordia", Fabrica de pâine şi paste făinoase „Barbu Drugă", „Semănătoarea", Uzina electrică şi Societatea „Traiul". Un an, mai târziu (1940), informațiile de arhivă înregistrează la nivelul municipiului Craiova, 46 de fabrici, în care activau peste 464 de lucrători.

Lipsa comenzilor din partea statului, a materiilor prime şi combustibilului precum şi recolta slabă din anii 1939-1940 au făcut ca întreprinderile, fabricile şi atelierele craiovene să fie profund afectate.

Important centru economic şi cultural al regiunii Oltenia, oraşul Craiova a devenit şi centrul politic al zonei în urma reformei administrative din august 1938, când s-a introdus o nouă unitate administrativă: ţinutul.

La data studiată de noi, Ținutul Olt cuprindea următoarele judeţe: Dolj, Gorj, Romanaţi, Olt, Mehedinţi şi Vâlcea, iar reşedinţa regală a noii unităţi administrative era orașul Craiova.

Sub aspect edilitar, în ajunul declanşării celui de-al Doilea Război Mondial, oraşul era destul de întins, având o înfăţişare neomogenă şi nedispunând de un confort urbanistic deosebit.

Craiova era la începutul anilor 40 potrivit mărturiilor contemporanilor unul dintre cele mai frumoase oraşe ale ţării, fiind considerată o veritabilă citadelă a bisericilor şi şcolilor, având în această perioadă 24 de biserici ortodoxe (deservite de 30 de preoţi), o biserică romano-catolică, o biserică greco-catolică, o biserică evanghelico-luterană şi trei sinagogi, 54 de instituţii şcolare şi 28 de cămine culturale.

În acest capitol am încercat să infirm teoria care circula înainte de decembrie 1989 conform căreia toate nerealizările oraşului din primii ai războiului erau puse pe

seama reprezentanţilor Partidului Naţional Ţărănesc şi Partidului Naţional Liberal, iar toate realizările se datorau Partidului Comunist. Pe baza documentelor am putut să demonstrez că problemele cu care Craiova s-a confruntat la începutul celui de-al Doilea Război Mondial erau aceleaşi cu cele ale altor oraşe ale ţării. Orașul Craiova a trebuit să găsească resursele necesare pentru a putea asigura găzduirea tupelor germane în oraș, dar și numărul mare de refugiaţi polonezi, ardeleni, dobrogeni, bucovineni şi basarabeni.

Prezenţa trupelor germane în Craiova, ajunse în oraș în decembrie 1940, a stârnit nemulţumirea locuitorilor. Atitudinea ostilă a craiovenilor a fost percepută şi de germani: „Venim din Bretania [dintr-o] ţară ocupată, unde am găsit o primire mai puţin ostilă decât aici – la Craiova – în ţară prietenă”[1]

De asemenea, problema refugiaţilor analizată în ultimele patru subcapitole ale primului capitol aduce numeroase informaţii inedite aflate în documentele de arhivă, privind asigurarea cazării, a hranei şi a asistenţei sanitare a acestora.

În ciuda ameninţărilor războiului viaţa culturală a oraşului a avut un ritm ascendent, concretizat prin înfiinţarea primei Mitropolii a Olteniei, la 7 noiembrie 1939 care a avut însă o existenţă scurtă, aceasta fiind desfiinţată la 20 aprilie 1945.

În capitolul al II-lea intitulat *Situaţia Craiovei în timpul campaniei din răsărit* am încercat să demonstrez că deşi oraşul s-a confruntat cu grave probleme, viaţa, mai ales cea culturală a continuat să-şi urmeze cursul. Astfel, numai în prima jumătate a anului 1941, în Craiova au avut loc reprezentaţii ale teatrelor bucureştene „I. L. Caragiale”, „Nataliţa Pavelescu”, „Ion Vasiliu” şi ale Teatrului Naţional, din repertoriul cărora menţionăm aici următoarele piese: „Strigoii” de Ibsen, „Faust” de Goethe, „Învierea” de Tolstoi, ori comedia muzicală „Suflet candriu de papugiu”. Primăria Craiova a acordat subvenţii pentru încălzirea şi iluminatul sălii de spectacol de fiecare dată, atât pentru spectacolele de teatru, cât şi pentru cele ale Operei din Cluj (evacuată la Timişoara), ori pentru comemorarea lui Nicolae Iorga (11 mai 1941).

Deşi viaţa culturală nu a fost profund afectată de război nu acelaşi lucru se poate spune despre economia oraşului.

Starea de război a influenţat situaţia economică a Municipiului Craiova, care s-a deteriorat continuu. Mobilizările masive, lipsa materiilor prime şi a forţei de muncă, insuficienţa mijloacelor de transport au afectat capacitatea de producţie din

---

[1] Aurică Simion, *Regimul politic din România în perioada septembrie 1940 – ianuarie 1941*, Cluj Napoca, Editura Dacia, 1976, p. 171.

fabricile şi întreprinderilor craiovene. Mult mai afectate au fost micile ateliere, care din cauza lipsei de comenzi au fost nevoite treptat să-şi înceteze activitatea.

Un alt aspect politic interesant al perioadei 1941- 23 august 1944 oferă spre analiză probleme referitoare la atitudinea populaţiei faţă de curentele extremiste (legionari şi comunişti) şi faţă de situatia frontului, la evreii din Craiova, dar și la bombardamentele anglo-americanilor peste zona Craiovei.

Chiar dacă nu s-a aflat pe axul principal al ofensivei armatei roșii ca în cazul Moldovei și unei bune părți a Ardealului, rachetele şi bombele incendiare aruncate asupra oraşului de avioanele inamice la 5 mai 1944, au provocat primele pagube, iar luna iunie 1944 a fost terifiantă pentru oraşul Craiova. Avioanele anglo-americane au lansat în această lună 89 de bombe de distrugere, care au distrus şi avariat 95 de case, ucis 3 oameni şi alţi 7 răniţ.

Aceste bombardamente au trezit indignarea populaţiei împotriva anglo-americanilor „care sunt calificaţi drept asasini, deoarece lansează bombe în cartierele civile, producând pagube şi victime”[2].

În capitolul al III-lea *Situaţia Craiovei în timpul campaniei antihitleriste* am înfăţişat principalele probleme cu care oraşul a fost nevoiet să se confrunte o dată cu trecerea României de partea URSS-ului.

Prezenţa trupelor ruseşti la Craiova a stârnit panică şi teamă în rândurile populaţiei. Prin toate acţiunile pe care le întreprindeau trupele ruseşti urmăreau să înspăimânte populaţia locală şi să o aducă în situaţia de a nu mai putea lua atitudine faţă de nelegiuirile şi abuzurile comise.

Pe toată perioada şederii lor la Craiova ruşii au acţionat pentru sprijinirea armatei populare de eliberare a Iugoslaviei. La 5 septembrie 1944, Comitetul de Stat al Apărării al URSS a decis că pentru reducerea itinerariului de zbor a Diviziei 5 aviaţie de gardă, angajată să transporte în Iugoslavia armament şi echipament de război, această divizie urma să fie dislocată de pe aerodromul Kalinovka pe aerodromurile din România în zona Craiova-Slatina[3]

---

[2] Serviciul Județean Dolj al Arhivelor Naționale, fond Prefectura Judeţului Dolj, Serviciul Administrativ, dosar 39/1944, f. 242. Idem, fond Legiunea de Jandarmi Dolj, dosar 10/1944, f. 246.

[3]Radu Ciuceanu şi colab., *Misiunile lui A.I. Vâşinski în România. Din istoria relaţiilor româno-sovietice, 1944-1946. Documente secrete*, Institutul Naţional pentru Studiul Totalitarismului, Bucureşti, 1997, p. 75.

Astfel, localitatea a fost nevoită să facă faţă repetatelor atacuri ale trupelor germane care erau obligate să se retragă de pe câmpul de luptă, iar populația a avut de suferit în urma jafurilor comise de trupele ruseşti, dar şi datorită încercărilor comuniştilor de a pune mâna pe putere.

Perioada august 1944 - martie 1945, a reprezentat pentru oraşul Craiova o veritabilă arenă de confruntare între forţele comuniste şi forţele care militau pentru restabilirea democraţiei în ţară, suţinute de membrii guvernelor Sănătescu şi Rădescu. Manifestările de stradă şi mitingurile organizate de comunişti cu scopul de a înlătura actuala conducere şi a impune proprii oameni se ţineau lanţ.

Tot în acest capitol am considerat necesar să fac o prezentare a situaţiei oraşului Craiova la sfârşitul celui de-al Doilea Război Mondial, deoarece sfârşitul conflagrației a adus cu sine o serie de probleme grave pentru oraş. Economia craioveană profund afectată de război a încercat, fără mari şanse de izbândă, să se redreseze, oraşul s-a confruntat cu represaliile exercitate de comunişti asupra liderilor foştilor politici. Aceste represalii au stârnit nemulţumirea locuitorilor oraşului care au început să acţioneze.

Făcând un bilanţ al perioadei 1939-1945, problemele care au afectat Craiova, sunt de fapt cele ale întregii ţări: începutul conflagraţiei mondiale, problema refugiaţilor polonezi, cedările teritoriale din anul 1940 şi urmările lor, schimbarea politică din septembrie 1940, aderarea la Pactul Tripartit şi sosirea trupelor germane în România, rebeliunea legionară, înfrângerile suferite pe frontul de răsărit, numeroasele bombardamente din vara anului 1944, renunţarea participării la război alături de puterile Axei şi trecerea de partea Puterilor Aliate si Asociate. Printre aceste „jaloane”, Craiova a încearcat să-şi rezolve problemele specifice şi să trăiască normal, cu toate restricțiile și lipsurile generate de război.

Sublinierea prezenţelor locale şi a contribuţiei acestora la civilizaţia, cultura şi istoria naţională, oferă date concrete despre personalitatea oraşului şi repere pentru stimularea patriotismului local, care nu este doar o vorbă în vânt. La finele perioadei analizate, România intră în „anticamera erei staliniste”, după cum preciza deosebit de sugestiv istoricul Gheorghe Buzatu.

În concluzie, istoriografia românească nu a ajuns până în prezent să detalieze, mai ales în reconstituirea informaţiei documentare, locul şi rolul pe care oraşul Craiova l-a jucat în societatea românească în timpul celui de-al Doilea Război Mondial şi la scurt timp după încheierea acestuia.

Sursele de documentare ale tezei de doctorat fiind în proporţie majoritară inedite, provenind din fondurile arhivistice ale Serviciului Judeţean Dolj al Arhivelor Naţionale vin să contribuie la o cât mai completă şi originală cunoaştere a subiectului abordat.

INFORMAŢII PERSONALE

DUDU P. MIHAELA

Calea unirii, nr. 8, Craiova, codul poştal 200419, România

0721858757

mihaela.dudu@arhivelenationale.ro

Stare civilă: căsătorită, 2 copii

Sexul: feminin

Data naşterii: 09.01.1974

Naţionalitatea: română

EXPERIENŢA PROFESIONALĂ

Perioada	1.02.2013 – până în prezent
Funcţia sau postul ocupat	Sef serviciu

Perioada	1996 – 2013
Funcţia sau postul ocupat	Consilier superior
Activităţi şi responsabilităţi principale	Organizarea, coordonarea, planificarea, îndrumarea şi controlul activităţii desfăşurate în cadrul SJAN Dolj; activităţi de punere în valoare a datelor şi informaţiilor din fondurile proprii, în scopuri practice sau ştiinţifice; reprezentarea instituţiei în toate acţiunile mediatice, la nivel local şi naţional
Numele şi adresa	Arhivele Naţionale ale României – Serviciul Judeţean Dolj str. Libertăţii, nr. 34, Craiova

angajatorului

Tipul activităţii sau sectorul de activitate: Arhivistică

EDUCAŢIE ŞI FORMARE

Perioada: martie 2016
Calificarea/diploma obţinută: Evaluator de competenţe profesionale
Numele şi tipul instituţiei de învăţământ/furnizorului de formare: Asociaţia Didactica, Craiova

Perioada: februarie 2016
Calificarea/diploma obţinută: Formator
Numele şi tipul instituţiei de învăţământ/furnizorului de formare: Asociaţia Didactica, Craiova

Perioada: iunie 2010
Calificarea/diploma obţinută: Master, specializarea *Studii europene*
Numele şi tipul instituţiei de învăţământ/ furnizorului de formare: Universitatea din Craiova, Facultatea de Ştiinţe Sociale

Perioada: martie 2010
Calificarea/diploma obţinută: Master, specializarea *Managementul organizaţional şi al resurselor umane,*
Numele şi tipul instituţiei de învăţământ/ furnizorului de formare: Universitatea Spiru Haret, Facultatea de Sociologie –Psihologie, Bucureşti

Perioada: septembrie 2004
Calificarea/ diploma obţinută: Studii Postuniversitare de Specializare – *Drept Constituţional şi administraţie publică*
Numele şi tipul instituţiei de învăţământ/ furnizorului de formare: Academia de Poliţie „Alexandru Ioan Cuza”, Facultatea de Drept, Bucureşti

Perioada: 2000
International Computer School - curs de *operator calculator (M.S. DOS, WINDOWS”95, WORD, EXCEL, ACCESS, POWER POINT)*

Perioada: 1992 – 1996
Calificarea / diploma obţinută: Licenţiat în arhivistică
Specializarea: arhivistică – istorie

Numele şi tipul instituţiei de învăţământ/ furnizorului de formare	Academia de Poliţie „Alexandru Ioan Cuza” Bucureşti, Facultatea de Arhivistică Bucureşti
Perioada	1988 – 1992
Calificarea / diploma obţinută	Diplomă de bacalaureat Profilul: *Biologie- chimie*
Numele şi tipul instituţiei de învăţământ/furnizorului de formare	Colegiul Naţional „Elena Cuza” din Craiova

COMPETENTE PERSONALE

Limba(i) maternă(e) română

Alte limbi străine cunoscute

	INTELEGERE		VORBIRE		SCRIERE
	Ascultare	Citire	Participare la conversaţie	Discurs oral	
Limba engleză	mediu	mediu	mediu	mediu	mediu

Competenţe şi abilităţi sociale Spirit de echipă, comunicativitate

Competenţe şi aptitudini organizatorice Bun organizator, spirit de iniţiativă

Competenţe şi aptitudini de utilizare a calculatorului Cunoaşterea şi utilizarea calculatorului nivel ECDL Complet - european de conducere a computerului

deţin Permisul ECDL Complet

Afilieri profesionale SOCIETATEA DE ŞTIINTE ISTORICE DIN ROMANIA- FILIALA DOLJ - membru în comitetul permanent
Revista „Oltenia Eroică” - membru
Revista „OTENIA. Studii.Documente.Cercetări” - redactor şef

Permis(e) de conducere Categoria B

Informaţii suplimentare Pentru activitate deosebită în domeniul arhivistic decorată cu Ordinul „Bărbăţie şi Credinţă” în grad de Cavaler , decret 1240/20.XII.2010.

LISTA CARTILOR

- Mihaela Dudu (coord.), *Documente privind Istoria Craiovei în timpul primului Război mondial*, Craiova, Editura Aius, 2016, p. 408.
- Mihaela Dudu şi Dinică Ciobotea, (coord.), *Istorie, Cultură şi Civilizaţie la Vadul Calafatului (Vadul Diiului)*, Craiova, Editura MJM, 2014, p. 478.
- Constantin Nicolescu,(coord), Nicolae Vâlvoi, Mihaela Dudu, Alexandru Mladinescu , *(coautorii) Documente din Istoria Poliţiei Doljene*, Craiova, Editura SITECH, 2014, p. 143.

LISTA ARTICOLELOR

- Mihaela Dudu, *Memoriu de activitate întocmit de C.S. Nicolăescu Plopşor,* în volumul omagial O *VIAȚĂ ÎN SLUJBA CERCETĂRII In honorem Cezar Avram,* coord. Mihaela Bărbieru şi Lucian Dindirică, Târgovişte, Editura CETATEA de SCAUN, 2016, pp. 584 - 589.
- Mihaela Dudu, *Starea de spirit a populaţiei craiovene în anii celui de-al Doilea Război Mondial*, în Revista „Arhivele Olteniei", Serie Nouă, 30/2016, Bucureşti, Editura Academiei Române, pp. 124 -135.
- Mihaela Dudu, *Viaţa socială, economică şi politică a Craiovei după 23 august 1944*, în Revista „OLTENIA. Studii. Documente. Cercetări, Seria a IV- a nr. 2, Craiova, Editura SITECH, 2014, pp.72-89
- Mihaela Dudu, *Documente emise din cancelaria Voievodului Constantin Brâncoveanu aflate în păstrarea Serviciului Judeţean Dolj al Arhivelor Naţionale*, în *Sfântul Constantin Brâncoveanu, ocrotitorul episcopiei Slatinei şi Romanaţilor*, vol. II – Domnia, Slatina, Editura Episcopiei Slatinei şi Romanaţilor, 2014, pp. 192 – 201.
- Mihaela Dudu, *Cartea de hotărnicie a moşiei Calafat din anul 1895*, în *Istorie, Cultură şi Civilizaţie la Vadul Calafatului (Vadul Diiului)*, coord.

Mihaela Dudu şi Dinică Ciobotea, Craiova, Editura MJM, 2014, pp. 363 – 378.

- Mihaela Dudu, *Locaţii ale Arhivelor Craiovene de la înfiinţare şi până în prezent*, în Revista „OLTENIA. Studii. Documente. Culegeri, Seria a III- a, an XV, nr. 1 - 2, Craiova, Editura ALMA, 2011, pp. 11 - 20
- Mihaela Dudu, *Două documente slavo-române inedite emise din cancelaria voievodului Mihnea al III-lea*, în HRISOVUL. Buletin al Facultăţii de Arhivistică, II, Serie nouă, Bucureşti, 1996, pp. 193 – 204.

CRAIOVA
DURING THE WORLD WAR II YEARS

DOCTORAL DEGREE COORDINATOR:
Professor: GHEORGHE SBÂRNĂ, PhD

PhD CANDIDATE:
MIHAELA DIHORU (DUDU)

Târgovişte
2016

CONTENTS

INTRODUCTION

CHAPTER I

CRAIOVA IN THE FIRST YEARS OF WORLD WAR II

I.1. Economic and demographic coordinates

I.2. The municipal-urbanistic evolution of Craiova (1939 -1941)

I.3. New institutions in the city of Craiova, as a polarising centre from Oltenia

I.4. The changes in the regime, reflected in the administration management from Craiova

I.5. Social torments among the dwellers of Craiova, on the threshold of war

I.6. The German troops in Craiova

I.7. The refuge of the Polish in Craiova

I.8. The refuge of the people from Basarabia and Bucovina in Craiova

I.9. The Treaty of Craiova; the refuge of the Romanians from Quadrilateral

I.10. The Vienna Award; the Romanian refugees from the north of Ardeal

CHAPTER II

THE SITUATION OF CRAIOVA DURING THE EASTERN CAMPAIGN

II.1. Security measures taken by the authorities from Craiova, once joining World War II

II.2. The economic conditions from Craiova, during the anti-Soviet campaign

II.3. The municipal-urbanistic evolution of Craiova (1942 – 1944)

II.4. The Jews from Craiova

II.5. The well-being of the population from Craiova

II.6. Education and Culture during the war years

II.7. English-American bombarding over the region of Craiova

II.8. The military men from Craiova during World War II

CHAPTER III

THE SITUATION FROM CRAIOVA DURING THE ANTI-HITLERITE CAMPAIGN

III.1. The liberation of Craiova, through the elimination of the German army, between the 23rd and the 31st of August 1944

III.2. The Soviet Troops in Craiova

III.3. Hopes for returning to a typical democracy

III.4. The Soviet censorship, also known as the Allied Control Commission

III.5. The conquering of Dolj County Prefect's Office: the 24th of February 1945

III.6.Craiova at the end of World War II. The Communist terror

CONCLUSIONS

DOCUMENTARY AND BIBLIOGRAPHICAL SOURCES

ANNEXES

Key words: Craiova, World War II, economic development, refugees, requisitions, Polish people, Soviet censorship

ABSTRACT

The World War II period (1939 – 1945) represents, without doubt, the most studied "age, or issue" from the universal contemporary historiography, as compared to any other period or aspect from the past period of humanity. Subjects as the breaking out of the war, the warfare, its consequences, the different military or political-diplomatic aspects, the economic, social, religious or other nature effects, are just few of the themes approached in the national and international historiography.

Although in the Romanian historiography, the period subjected to our research has been widely analysed, from the perspective of the local history, we consider that there have been tackled only certain issues, on addressing World War II, and they exaggerated the part played by the Communist Party, along with the working class, due to the political circumstances. The evidencing of the role that Craiova had within Oltenia, during 1939 – 1945, constituted, and still does, a constant preoccupation of the researchers, historians, and not only.

We consider that the research of such a theme involving the local history, needs to be considered from the next reasons: the tangential approach of the subject in historiography and the special importance of Craiova, from the economic and strategic point of view.

The doctoral thesis called *Craiova during World War II* is structured as following: an introductory study and three chapters. In the Introductory study, I proved that the number of papers that refer to Craiova, during the Second World War is not numerous, many of them depicting only tangentially different aspects of the studied period. Therefore, the thesis is based on the archive and newspapers research. Among the most significant archivist sources, read and abstracted intensively, I mention the next funds: *Craiova Municipality Town-Hall, Dolj County Prefect's Office, Craiova Police Station, Olt County Royal Residence, Labour Inspectorate from Craiova, Dolj Gendarmes Legion, The Collection Studies. Articles, Monographs (the 19th- 20th centuries).* I consider that, on this occasion, I introduce, into the historiographic field, new information and observations on the evolution of this

locality, in the years of 1939-1945, from the political, military, economic, cultural and municipal point of view.

In the first chapter of the thesis, called *Craiova in the first years of World War II*, based on the information offered by the new documents, I depicted an image, as close as possible, to the historical truth, of the situation met in Craiova in 19239 and 1940.

From the economic point of view, at the end of the inter-war period, Craiova was an important commercial and banking centre of Romania, but with an under-developed industry, scattered and dominated by the simple workshops that would lack the basic branches: mechanical engineering, electrotechnics, chemical and electrical industry, greatly below the requests of Oltenia County and area economy.

Thus, in 1939, in Craiova, there were only seven companies with over 100 workers, namely: “Oltenia” Cloth Factory, “Scrisul Românesc”, “Concordia” Pasta Factory, “Barbu Drugă” Bread and Pasta Factory, “Semănătoarea”, “Traiul” Electrical Factory and Company. A year later (1940), the archive information registers, in the municipality of Craiova, 46 factories, in which there were employed over 464 workers.

The lack of orders, coming from the state, of raw materials and fuel, along with the poor crops from 1939-1940, affected the factories, companies and workshops from Craiova.

An important economic and cultural centre from the region of Oltenia, the city of Craiova also become the political centre of this area, after the administrative reform from August 1938, when it had been introduced a new administrative unit: the district.

At the time interval we have into account, Olt District had the following counties: Dolj, Gorj, Romanaţi, Olt, Mehedinţi and Vâlcea, and the royal residence of the new administrative unit was the city of Craiova

A considering the town-planning activity, just before the unleashing of World War II, the city was rather widely spread, having a random aspect, without displaying a special urbanistic comfort.

Craiova was, at the beginning of the 1940s, according to the confessions offered by numerous contemporaries, one of the most exquisite cities of the country, being considered a true citadel of churches and schools, having, in this period, 24 orthodox churches (with 30 priests), a Roman-catholic church, a Greek-catholic church, an evangelical-Lutheran church and three synagogues, 54 schools and 28 cultural clubs.

In this chapter I have tried to invalidate what was circulating before December 1989, according to which all the disasters from the city, during the first years of war, were due to the Peasant National Party and National Liberal Party representatives, and all the accomplishments were possiblethanks to the Communist Party. Based on the documents, I was able to prove that the problems Craiova faced at the beginning of World War II were the same with those of the other cities from the country. The city of Craiova had to find the necessary resources to provide hosting for the German troops in the city, along with the large number of refugees from Poland, Ardeal, Dobrudja, Bucovina and Basababia.

The presence of the German troops in Craiova, which had arrived in the city in December 1940, generated dissatisfaction among the dwellers. The hostile attitude of the people from Craiova was noticed by the Germans too: "We come from Bretagne, an occupied country, where we faced a less hostile attitude than here – at Craiova – which is a friend country"[4].

Moreover, the problem of the refugees, analysed in the last four sub-chapters of the first chapters, brings forward plentiful new information from the archive documents, on addressing the problems of accommodation, food and their health assistance.

Despite the menace represented by the war, the cultural life of the city had an ascendant route, noticeable through the founding of the first Metropolitan Church of Oltenia, on the 7th of November 1939, which, nonetheless, had a short existence, being abolished on the 20th of April 1945.

In the second chapter, entitled *The situation of Craiova during the eastern campaign*, I tried to demonstrate that, although the city dealt with severe problems, the life, especially the cultural one, continued its natural path. Consequently, in the first half of 1941 only, in Craiova, there were performances of "I. L. Caragiale", "Nataliţa Pavelescu", "Ion Vasiliu" theatres, or the National Theatre from Bucharest, which presented plays as: "Ghosts" by Ibsen, "Faust" by Goethe, "Resurrection" by Tolstoy, or the musical show "Suflet candriu de papugiu" (aprox. *The mad soul of a crook*). The Town-Hall of Craiova gave subventions for the lighting and the heating

[4] *Aurică Simion, Regimul politic din România în perioada septembrie 1940 – ianuarie 1941 (Political regime in Romania during the period September 1940 – January 1941), Cluj Napoca, Dacia Publishing House, 1976,* p. 171.

of the hall each time, both for the theatre shows and those of the Opera from Cluj (evacuated at Timişoara), or for commemorating Nicolae Iorga (11th of May 1941).

Although the cultural life was not profoundly affected by the war, it cannot be said the same about the economy of the city.

The state of war influenced the economic situation from the Municipality of Craiova, which was continually deteriorating. The massive mobilisations, the lack of raw materials and the labour, the insufficient means of transport affected the capacity of production in the factories and companies from Craiova. Much more affected were the small workshops, which, due to the lack of orders, had to stop their activity gradually.

An interesting political aspect of the period 1941 -23rd of August 1944, offers for analysis issues that refer to the attitude of the population as regarding the extremist movements (iron-guardists and communists) and the situation on the battle field, the Jews from Craiova, along with the English-American bombardments over the area of Craiova.

Even if they were not on the main route of the Red Army offensive, as in the case of Moldova and most of Ardeal, the missiles and the high-explosive shells thrown over the city by the enemy airplanes, on the 5th of May 1944, caused the first damages, and the month of June 1944 was terrifying for the city of Craiova. The English-American airplanes dropped in this month 89 high-explosive bombs, which destroyed or damaged 95 houses, killed 3 people and injured 7.

These bombardments raised indignation among the population, against the English-Americans, "which behave as assassins, because they launch bombs in the civil areas, producing damages and victims" [5].

In the third chapter, *The situation from Craiova during the anti-hitlerite campaign*, I portrayed the main issues that the city had to face, once Romania sided with USSR.

The presence of the Russian troops at Craiova generated panic and fear amongst the population. Through all the actions that the Russian troops did, they intended to frighten the local population and to bring it in the situation to not be able to take up an attitude against the committed injustice and abuses.

---

[5] Dolj County Department of the National Archives, fund Dolj County Prefect's Office, Administrative Department, file 39/1944, *f. 242. Idem, fund* Dolj Gendarmes Legion, file 10/1944, f. 246.

During the entire period, while they remained in Craiova, the Russians acted to support the popular army for the freedom of Yugoslavia. On the 5th of September 1944, the Defence Committee of USSR decided that, for the reduction of the flight itinerary of the Division 5 Guards Aviation, committed to transport in Yugoslavia armament and war equipment, this division was going to be shifted from Kalinovka aerodrome to the aerodromes from Romania, through the region Craiova-Slatina[6].

Thus, the locality had to deal with the repeated attacks of the German troops, which were forced to retreat from the battle field, and the population suffered, after the plunders committed by the Russian troops, and the attempts of the communists to seize the power.

The period August 1944 – March 1945 represented, for the city of Craiova, a true field of confrontation between the communist forces and the ones that militated for the reestablishment of democracy in the country, sustained by the members of the governments Sănătescu and Rădescu. The street demonstrations and the ones organised by the communists, with the purpose to remove that moment leadership and to impose their own men, were constant.

In the same chapter, I considered necessary to make a presentation on addressing the situation from the city of Craiova at the end of World War II, because the end of the conflagration triggered a series of serious issues for the city. The economy from Craiova, profoundly affected by the war, tried, without great chances to succeed, to straighten, the city confronting with the reprisals exercised by the communists over the leaders of the ex-policies. These reprisals generated dissatisfaction among the dwellers from this city, who started to take action.

If we review the period 1939-1945, the problems that affected Craiova were actually those from the entire country: the beginning of the world conflagration, the issue of refugees, the territorial surrendering from 1940 and their consequences, the political change from September, the adhering to the Tripartite Pact and the arrival of the German troops in Romania, the rebellion of the iron-guardists, the defeats suffered on the eastern battle-front, the numerous bombardments along with the Axis Powers and the joining of the Allied and Associated Powers. Among these

---

[6]*Radu Ciuceanu and collaborators, Misiunile lui A.l. Vâşinski în România. Din istoria relaţiilor româno-sovietice, 1944-1946. Documente secrete (The missions of A.l. Vâşinski in Romania. From the history of the Romanian-Soviet relations, 1944-1946. Secret documents),* The National Institute for the Study of Totalitarianism, Bucharest, *1997, p. 75.*

“obstacles”, Craiova tried to solve its specific problems and have a normal existence, with all the restrictions and the lacks generated by the war.

The underlining of the local presences and their contribution to the civilisation, culture and national history, offers concrete information about the personality of the city, and landmarks for the enhancing of the local patriotism, which does not represent just idle words. At the end of the analysed period, Romania enters “the waiting area of the Stalinist period”, as the historian Gheorghe Buzatu expressed suggestively.

To conclude, the Romanian historiography have not reached the point yet, to detail, especially as regarding the reconstruction of the documentary information, the place and the role played by the city of Craiova in the Romanian society, during World War II, and shortly after it finished.

Due to the fact that the documentary sources of the thesis are most of them new, found in the archival funds from the Dolj County Service of the National Archives, they represent a complete and original contribution to the studied subject.

PERSONAL INFORMATION	DUDU P. MIHAELA

Calea unirii, nr. 8, Craiova, postal code 200419, Romania

0721858757

mihaela.dudu@arhivelenationale.ro

Marital status: married, 2 children

Gender: female

Date of birth: 09.01.1974

Nationality: Romanian

PROFESSIONAL EXPERIENCE

Period	1.02.2013 – to present
Occupation or position held	Head of Department

Period	1996 – 2013
Occupation or position held	Senior Advisor
Main activities and responsibilities	Organisation, coordination, planning, coordination and control of the activity carried out within SJAN Dolj; activities that render valuable the data and the information from the funds, for scientific and practical purpose; representation of the institution in all the media activities, locally and nationally
Name and address of the employer	Romanian National Archives - Dolj County Department str. Libertăţii, nr. 34, Craiova
Type of activity or the sector of activity	Archive keeping

EDUCATION AND TRAINING

Period March 2016
Title of qualification awarded Professional competences assessor
Name and type of organisation providing education and training Didactica Association Craiova

Period February 2016
Title of qualification awarded Trainer
Name and type of organisation providing education and training Didactica Association Craiova

Period June 2010
Title of qualification awarded Master Degree, specialisation *European Studies*
Name and type of organisation providing education and training University from Craiova, Faculty of Social Sciences

Period March 2010
Title of qualification awarded Master Degree, specialisation *Organisational management of human resources*
Name and type of organisation providing education and training Spiru Haret University, Faculty of Sociology-Psychology, Bucharest

Period September 2004
Title of qualification awarded Post-university Studies of Specialisation – *Constitutional law and public administration*
Name and type of organisation providing education and training "Alexandru Ioan Cuza" Police Academy, Faculty of Law, Bucharest

Period 2000
International Computer School - *computer operator* course
(M.S. DOS, WINDOWS"95, WORD, EXCEL, ACCESS, POWER POINT)

Period 1992 – 1996
Title of qualification awarded Graduate with Bachelor's Degree
Specialization: Archive-keeping – History
Name and type of organisation providing education "Alexandru Ioan Cuza" Police Academy Bucharest, Faculty of Archive-keeping, Bucharest

and training

Period 1988 – 1992
Title of qualification awarded High-School Degree
Programme: *Biology-Chemistry*

Name and type of organisation providing education and training "Elena Cuza" National College from Craiova

PERSONAL SKILLS

Mother tongue(s) Romanian

Other languages

	UNDERSTANDING		SPEAKING		WRITING
	Listening	Reading	Spoken interaction	Oral speech	
English	medium	medium	medium	medium	medium

Social skills and competences Team worker, communicational person

Organisational skills and competences Good organiser, showing initiative

Computer skills and competences Good command of computer, ECDL Complete level - European Licence for driving a computer

Professional affiliations HISTORICAL SOCIETY OF SCIENCES ROMANIA-DOLJ BRANCH - member of the Standing Committee
Magazine "Oltenia Heroic" – member
Magazine "OTENIA. Studii. Documente. Cercetări "- editor

Driving Licence Category B

Supplementary information For the special activity in archive-keeping, I was decorated with the order "Bărbăţie şi Credinţă", in the rank of Knight, decree 1240/20.XII.2010.